

**Силабус освітнього компоненту
«ГЕОГРАФІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ
ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ»**

Освітньо-професійна програма: усі
Спеціальність: усі
Другого (магістерського) рівня
Рік навчання: 2026-2027
Семестр: 2

Структурний підрозділ	Кафедра географії та методики її викладання, природничо-економічний факультет
Викладач:	<p>ПІБ: Касіяник Ігор Петрович Посада: доцент кафедри географії та методики її викладання Науковий ступінь: кандидат географічних наук Вчене звання: доцент E-mail: kasiianyk@kpnpu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус № 2 (вул. Татарська, 14), 6 ауд. (кафедра географії та методики її викладання). Профайл викладача: https://geo.kpnpu.edu.ua/sklad-kafedry/kasiianyk-ihor-petrovych/</p> <p>ПІБ: Гарбар Владислав Васильович Посада: старший викладач кафедри географії та методики її викладання Науковий ступінь: кандидат географічних наук E-mail: harbar@kpnpu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус № 2 (вул. Татарська, 14), 6 ауд. (кафедра географії та методики її викладання). Профайл викладача: https://geo.kpnpu.edu.ua/sklad-kafedry/harbar-vladyslav-vasylowych/</p>
 	
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnpu.edu.ua/course/section.php?id=15617
Статус дисципліни	Вибірковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	4 кредити ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми здобуття вищої освіти	Денна
Політика дисципліни	<p>Академічна доброчесність. Передбачається, що у процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи відповідальність їх порушення згідно Кодексу академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.</p> <p>Відвідування занять. Передбачається, що здобувачі вищої освіти систематично відвідуватимуть лекційні та практичні заняття, проявлятимуть старанність та відповідальність до навчання, вчасно виконуватимуть поставлені завдання, відпрацьовуватимуть пропущені заняття.</p> <p>Ініціативність здобувачів вищої освіти. Передбачається, що здобувачі вищої освіти проявлятимуть ініціативність та старанність у виконанні завдань на практичних заняттях та самостійної роботи.</p>
Що будемо вивчати?	Просторові закономірності формування, функціонування та розвитку територіальних громад, принципи їхнього

	адміністративно-територіального устрою та географічні фактори оптимізації регіонального управління.
Чому це треба вивчати?	Метою вивчення дисципліни є формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо врахування природно-ресурсного, демографічного, екологічного та суспільно-географічного потенціалу територій у процесах стратегічного планування, просторового розвитку та операційного управління об'єднаними територіальними громадами (ОТГ).
Яких результатів можна досягнути?	Знаходити шляхи швидкого і ефективного розв'язку завдань просторового менеджменту громад, моделювати зони доступності об'єктів соціальної інфраструктури, оцінювати природно-ресурсні та економічні активи громад для забезпечення їхньої інституційної спроможності.
Як можна використати набуті знання та уміння?	Загальна компетентність: Здатність оперувати сучасними концепціями регіонального розвитку; здатність до самостійного пошуку, критичного опрацювання та візуалізації просторово-статистичної інформації. Спеціальні (фахова) компетентність: Здатність здійснювати комплексний суспільно-географічний аналіз територій, використовувати інструменти ГІС для ведення містобудівного та земельного кадастрів, розробляти географічно обґрунтовані стратегії сталого розвитку громад
Зміст дисципліни	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи географії територіальних громад. Природно-ресурсний потенціал та екологічний каркас території громади. Демографічний та розселенський потенціал об'єднаних громад. Суспільно-географічний аналіз та оптимізація соціальної інфраструктури. Економічний профіль та просторова організація господарства громади. Геоінформаційні системи (ГІС) та геопортали в муніципальному управлінні. Просторове планування та сталий розвиток територій громад. Регіональні особливості розвитку територіальних громад Поділля.
Методи навчання	За джерелом інформації: - словесні: розповідь, пояснення, бесіда; - наочні: ілюстрація, демонстрація, самостійне спостереження; - практичні: вправи, практичні роботи; За ступенем керування здобувачами вищої освіти: - навчальна робота під керівництвом викладача; - самостійна робота з літературними джерелами; - письмова робота, лабораторна робота; Методи стимулювання інтересу до навчання: - навчальні дискусії; - створення ситуацій пізнавальної новизни; - створення ситуацій зацікавленості. Самостійна робота студентів. Дистанційний метод навчання в інформаційній системі Moodle.
Інформаційне забезпечення	1. Дністрянський М. С. Політична географія та геополітика України. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2010. 344 с. 2. Палеха Ю. М., Поляков М. М., Назаренко Т. В. Просторове планування розвитку територіальних громад в Україні: теорія і практика. К.: ДП "ДІПРОМІСТО", 2021. 240 с. 3. Стратегічне планування розвитку територіальних громад : практичний посібник / розроб. О. В. Берданова, В. М. Вакуленко ; за заг. ред. О. В. Сироти. – Київ : Асоціація міст України, 2019. – 144 с. 4. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики. Одеса: Астропринт, 2005. 632 с. 5. Управління просторовим розвитком територіальних громад : навч.-метод. посіб. / В. Куйбіда, О. Берданова, В. Вакуленко [та ін.]. – Київ : НАДУ, 2020. – 160 с. 6. Формування спроможних територіальних громад: просторовий та інфраструктурний аспекти : аналітична доповідь / В. І. Жук [та ін.]. – Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2019. – 72 с.
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма здобуття вищої освіти: лекції (16 год.), практичні заняття (16 год.), самостійна робота (88 год.).
Система оцінювання результатів навчання	Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) від 05.03.2024, № 22-ОД. Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з

освітнього компоненту базується на принципах систематичності, комплексності, об'єктивності, обґрунтованості, диференційованого підходу.

Система оцінювання передбачає активну роботу здобувачів вищої освіти впродовж семестру та отримання ними оцінки за практичні заняття, модульну контрольну роботу, самостійну роботу, екзамен, сума яких складає підсумкову рейтингову оцінку за освітній компонент.

Поточний і модульний контроль			Сума
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	100
50 балів	40 балів	10 балів	

Поточний контроль. Обрахунок підсумкового рейтингового балу поточного контролю (r_k) здійснюється за формулою:

$$r_k = (0,05 \times r_k^c + 0,4) \times \hat{r}_k,$$

де r_k^c – середня оцінка навчальної діяльності здобувача вищої освіти на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля, тобто частка від ділення суми всіх оцінок на їх кількість (беруться оцінки від 4 до 12, отримані на навчальних заняттях та оцінки, отримані після ліквідації здобувачем вищої освіти поточної заборгованості, а $\hat{r}_k$ – встановлений максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувача вищої освіти за результатами поточного контролю з урахуванням її вагомості.

Модульна контрольна робота. Мета її написання – виявити рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти.

Модульна контрольна робота складається з чотирьох теоретичних питань, кожне з яких оцінюється у 10 балів. Робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Максимально можлива оцінка за модульну контрольну роботу – 40 балів. Такого рівня робота має бути виконана грамотно і акуратно. Відповіді на питання контрольної роботи повинні бути повними, вичерпними, містити власні роздуми і приклади.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Передбачене написання модульної контрольної роботи з використанням платформи для дистанційного навчання Moodle.

Контроль за самостійною роботою відбувається у формі перевірки завдань, які винесені на самостійне опрацювання. Максимальна можлива оцінка за самостійну роботу складає 10 балів, мінімум – 6.

Загальна оцінка за освітній компонент визначається шляхом сумування кількості балів за поточного контролю, модульної контрольної роботи та самостійної роботи.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з освітнього компоненту здійснюється відповідно до таблиці:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
67-74	D (задовільно)	задовільно	
60-66	E (достатньо)		

	35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно	не зараховано
	34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)		
<p>Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях</p>	<p>Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.</p> <p>Початковий (понятійний):</p> <ul style="list-style-type: none"> - здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів та відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні» (1 бал); - здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти відповідь у підручнику (2 бали); - здобувач намагається аналізувати на основі володіння елементарними знаннями і навичками; робить спроби виконання завдань і дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом (3 бали). <p>Середній (репродуктивний):</p> <ul style="list-style-type: none"> - здобувач володіє початковими знаннями; орієнтується у поняттях і визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні у нього труднощі (4 бали); - здобувач знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості висновки за алгоритмом, але його висновки не логічні, не послідовні (5 балів); - здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати матеріал, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами (6 балів). <p>Достатній (алгоритмічно дієвий):</p> <ul style="list-style-type: none"> - здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми (7 балів); - знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; виконувати різні види аналізу, його відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати (8 балів); - здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички (9 балів). <p>Високий (творчо-професійний):</p> <ul style="list-style-type: none"> - здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює 			

	<p>сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси (10 балів);</p> <p>- здобувач володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності; спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію (11 балів);</p> <p>- здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою, самоосвітою; логічно та творчо викладає матеріал в усній і письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах (12 балів).</p>
Поточний контроль	Практичні завдання, самостійна робота, тести
Підсумковий контроль	Модульна контрольна робота
Локація	Згідно з розкладом